

74
تۆرك يوردى ④

ناشرى : تۆرك يوردى
مدبرى : آق جورە اوغلى يوسف

يىل ۱۳۳۱ صاىي ۱۵ ۲۴ ايلول ۱۳۳۱ يىل ۵ جلد ۹ صاىي ۹۳

فرقه‌سی تشکیله قالدی. لکن شمال تورک مطبوعاتینک یک آواز تنقیدات
شدیده سیله قارشیلانان بوفرقه طوغمان اولدی. صفا آخوند اوزمان حامیلرینک یاردمیله
سیاسی بوفرقه تشکیل ایدوب اونک ریاسته کچه مدیسه ده ایشته شمیدی حامیلرینک
امرو تهمینیه بوتون شمال تورکلرینک ال یوکسک بر موقع روحانیسه او طور تیلیور...
ممنون.

تورک خطیه

بابر خان

تحریر: فلور آناسکیل

ترجمی: مهالده ادیب

باشی ییل ۳ - جلد ۶ - سای ۹ ده در

« سمرقند شایان حیرت سوریده ظریف شهر ! »
ایرته‌سی افشام کنج خان بویا یازیوردی. بتون کون یکی ملک‌نی کز مکه
کیرمش، یک بکنمشدی. یالکز اویمه تحفه زینتلیله کوچک جامع دکل، آلنون
یازیلرله بر میل اوزاقدن اوقونان سوره ابراهیم یازیلی بیوک جامی ده محتشمیدی.
باچه‌لر بر سعادتدی. حاملر دنیا نیک‌ایسی، فرونلر فوق‌العاده، آشجیلر چوق
ماهردی. نوادر دن عد ایدیلن بخارانک قورواریکلری بول بولنیوردی. اجدادی
بیوک ریاضی اولوغ بکک یایدی ریاضی رصدخانه ده موجوددی. اوزمان بتون دنیا ده
یدی رصدخانه موجود بولندیغدن برینه مالکیت بر شرفدی. کونلرجه اوراده
ریاضیه حسابلری آکلامقله اوغراشدی. نهایت بر پادشاه هر علم لازم اولدینی
ایچین کندینه بر ریاضیه خواجه‌سی طوتدی. نویان کوکله‌اشله قاسم یک سمرقند
ایسانی ایله کچینه مدکلرندن بابر صلیحی محافظه ده چوق مشکلات چکیوردی.
بوکا رغماً هر حالده کنج خان ایچین حیات محتشم برشیدی. فقط عسکرلر

غنائمك يوقلغندن شكایت ایدیورلردی. مملکت کندی اختیاریلہ تسلیم اولدینی ایچین یغما ایدیلہ میه جکفی، ایکی سنہ محاربه مشقتلری یدی آی محاصره ده قالمش برشهردن ویرکو ایله برشی آینه میه جفنی سویلمك اعلا ایدی. جمله سگاتی حصاد زماننه قدر یشاده بیلیمك ایچین بغدادی توزییه ده اعلا ایدی. فقط انسانیت وخیر اك اول کندی قربنده کیلره اولمالیدی. وحشی موقوللر اك اول قاچدیله، اونه کیلده کیجه لری بررایکیشر ساوشیورلاردی، فقط حالاجات محشمیدی. بابر بو قیشك پارلاق کیجه لرندہ یکی علمبله ییلدیزلری سرایده سیر ایدیورلردی.

اختیار قاسم،

—ا کرشوکتلی قره قوللری سیرایتسه دها ای اولوردی، دییوردی. آدملریمز ضعیفلا یور، بیک کشی بیلہ الیمزده قالمادی. یکی دوستلر اسکیلری قدر ای اولامازلر. شوکتلی سمرقندیلری تقدیر ایتدیکی کورولبور، فقط بروسیله چیقسه عجبا آندیجانہ تعقیب ایدرلرمی؟

بویله بروسیله ده چیقدی: بابرک دایسی مغولستان خاندن بر مکتوب کلدی. فراریلرک تشویقه، اذلق بابر سمرقندی آلدقندن صکره کوچک قرداشی جهانگیره عمر شاهک برنجی قاریسنک چو جفی اولق مناسبتله آندیجانک ویرلمسی لازم کله جکفی سویله یوردی.

بتون مکتوبلره قاشلرینی جاتان قاسم، دیکله دکن صوکره کال جدیدله یره توکورلردی.

— زهر زهر دوغرور، دیدی. حسن یعقوبک درت سنہ اول قاتندن بو فساد دوکولدی. فقط آندیجانده کی قادینلر کندی حاللرینه براقیلرسه مطلق فته جیقار.

بابر،

— فقط بیوک آنهم عقلی در، دیه باشلادی.

قاسم اوموزلرینی سیلکدی.

—هیچ قادین قادینی اداره ایتدیکنی کوردیکز می اقدام؟ بن هیچ کوردمم.

فاطمه بکم ایله ایکی ییانبی کدی کبی بر لرینه تو کور یورلر، اللرنده بر صوپاری
اکسک . شمدی نه دییه جکسکز ؟

بابر حدتله سویله دی ،

— بویله بر لقردی به بن تحمل ایده مه . کندی قرداشیمی والی نصب ایده بیلیرم .
فقط بو مطلق بندن کله لی ایدی . بو مکتوب امره بکزه یور . آدم لریمک
قاچدیغنی بیلورم . بن امره تحمل ایده مام .

بابر لقردی سویلر ایکن غضبندن تتره یوردی . سسی قیصیلش ، باشی
آغری یوردی . بتون کیجه رصد خانه ده حسوفی کورمک ایچین اوطور مشدی .
و کورکلی پالطوسنه رغماً صفوق آلمشدی . شباط پک آجی بر صفوقله کلمشدی .
قاسم ممنونیتله ،

— اولسون اقدام ، دیدی .

سمرقنددن آرتق بیقیور و بهار کلدیجه داهایکی محاربه لر تخیل
ایدی یوردی .

اندیجاندن خصوصی بر خبرچی باری شدید بر صفوقله یتاقده بولدی .
خوجه قاضی دن کلن مکتوب مسئله یی دوزلتمه یوردی . خلاصه فراریلر ،
ناحسنودلر صیقینی ویری یورلردی وهان امداد آلمازلر ایسه مسئله پک فنا
نتیجه انه بیلیردی .

اوکیجه ذات الرئه ایله دوکوشن کنج وجود هما ایچنده ، کابوس ایچنده
صاییقلا یوردی . حکیم قان آلدی و بادم ، زنجفیل بیدیردی . قبولری ، پنجره لری
قابامشله ، اوطه اودون دمانی ایچنده قالمشدی . فقط پارلاق بر کنجلیکی واردی ،
اولوم ایله یومروق یومروغه دوکوشدکن سوکره خسته لغی ائناسنده کلن
مکتوبلری باشنده بولدی . هپسی بر بندن فنا ایدی . اندیجان محاصره اولمشدی .
هر دقیقه قادینلر دوشمنلر انه دوشمک تهله کسه معروضدیلر . کوکلطاشک
اعتراضلری بر طرف ایتیمک هر حالده قالفوب کیتمکدن قولاییدی . بر دفعه
قالقدکن سوکره حرب مجلسنی اداره ایتدی . و برکون بیوک بر جسارتله
امرلری ویری . یوزینک کسکین له شن خطوطیله ، ایجه خفیف اوزون وجودیله ،

جانلی کوزلریله قدره میدان اوقیوردی . فقط بردنبره سس کسیدی، بر ایکی ساعت اوغراشدقدن سوکره کندینی غائب ایتدی . اوقدر ضعیف ایدیکه قان آلمغه جسارت ایدممدیلر . یالکیر کوکلطاش پاموخی صویه باتیروب سوکیلی دوداقلری ایصلاتیوردی . قاسم بوروشوق یوزندن قانلر آقهرق بر استاتو کبی اوطوریوردی .

بو پارلاق، کنج ونظیری اولمایان حیاتک سوکی بومیدی؟ آرتق لاقید سمرقندیلر، سوقاق کوپکلی کبی شهرده دولاشوب، خانلری ظاهرالدين محمدک اولدیکنی حاولایه بیلیلردی . بویله یابدقلمی ا کلامقده بک قولایدی . چونکه سرای باغچه سی کوندن کونه بوش ، کوندن کونه تنهالاشیوردی .

اندیجانندن کلن بر خبرجی بوئی خبر آلهجه حقیقتی کندی کوزلریله کورمک ایچین آیاقلرینک اوجنه باصهرق یوقاری یه قدر چیقدی .

ناصل ساکت ! ناصل صفوق ! ناصل جانسزدی . لوش ضیاده جارشافلر آره سنده نیم بر وجود خیالی کورونیوردی .

اولمش، اولمش، یاخود چاره سز صورتده اولومه یاقین . پوسته تانارینک دکنکنده کی چغراقلر کویدن نارلادن اورماندن کچوب کیدر ایکن بوتون دیکلرینلره عینی قرانی تکرار ایدیوردی .

— بابر اولدی! حیات بیتدی . اجل کاسه سی دولدی !

فقط بو کله لر صفوق هواده یاییلمادن سرای باغچه سنده ایکی مکدر خسته باقیجی لیشیدلیه جک قدر خفیف بشقه کله لر حیرته دوشوریوردی . — بلورکاسه ... بکا ویرسه کره ... بن ... بن ایچرایکن دوکولیورم، هپسینی کتیریگر، هپسینی دییورم .

بک ضعیف وکندندن بی خبر اولان کنج دماغ امره باشلا یوردی، وجودده اطاعت ایتدی . درت، بش کون سوکره آنه سندن، اختیار احسان الدوله دن، اک سوکیلی دن یأس مکتوبلری اوقویوردی . سمرقندک اندیجان عسکرلریله آلدینی سویله نیوردی . اندیجانی قورتارمق ایچون برکشی کوندریله مزمی ؟

بابر آرتق تأخیر ایدم مزیدی. خسته لغنه رهنما طوپلایه بیلدیکی آدملریله بر
تخت روانده حرکت ایتدی. حرکتی مارتده برجه ايرتسی کوننه مصادفدی که
بوده سمرقنده کیریشنک یوزنجی کونی اولیوردی و آرتق اورایه پادشاه اوله رق
عودت ایدمیه جکفی بیلیوردی. بردام اچیچک آچان شفتالی باغچه لری ارسندن
صارصیلارق کیدرایکن کندی کندینه، «یالگوز بوزکون» دییوردی. برهفته
سیاحتدن صوکره خوجنده واصل اولدی. فقط آرتق اوندن صوکره آت
اوستده کیدیور، هرکون رنک وقوت قازانیوردی.

شهردن کچرکن خلک کندیسنه غریب غریب باقیشنه تعجب ایدیوردی.
اونی بر خیالی ظن ایدیورلردی؟

کندیسی بر خیال قدر ضعیف ایکن خبر ویردیله. کندیسنک سمرقندن
حرکت ایتدیکی جمعه ايرتسی کونی اندیجان، هنوز عودت ایدن برپوسته تاتارینک
اولومنی خبر ویرمه سی اوزرینه، دوشمنه بیهوده تسلیم اولمشدی.

اندیجان ایچون سمرقندی غائب ایتمشدی. شمعی برینی محافظه ایتندن
اوتنه کنی ده غائب ایتدیکنی کورییوردی.

داها قناسی سوکیلی بردوست غائب ایتسی ایدی: مبارک خوجه قاضی شهرده
هنوز ارزاق وار ایکن تسلیمی علیهنده بولندیغندن دوشمنلر طرفدن وحشیانه
شهید ایدلش، شهرک قیوسنه آصیلیمشدی.

بابر «بابر نامه» یه شو سطرلری یازمشدی:

«یک الیم بر وضعیتده ایدم و بر چوق اغلام.»

بیتمه دی

تورکک شئری

مجلس مبعوثانہ . - مجلس مبعوثان آلتی آی تعطیلدن صکره ، اوچنجی دوره
اجتماعیه برنجی سنه سنک متباق بر بوجوق آیلق مدت ا کال ایتک اوزره ، ایلوک ۵۰ نجی
کونی اوکلدن صکره زوالی ساعت ایکی یی یکریمکه استانبول مبعوثی وایکنجی رئیس
وکیل حسین جاهد بکک ریاستی آلتنده عقد اجتماع ایدرکک مذاکراته باشلامشدر.